

ת"פ 34148/12/12 - מדינת ישראל נגד עדי בייה

בית המשפט המחוזי בבאר שבע
ת"פ 34148-12-12 מדינת ישראל נ' בייה

בפני כב' השופט נתן זלוצ'ובר
בעניין: מדינת ישראל ע"י עו"ד בלנרו מפמ"ד

המאשימה

נגד

עדי בייה- ע"י עו" מלי אטיאס - ס.צ.

הנאשם

גזר דין

1. הנאשם הורשע על פי הודאתו, לאחר הסדר טיעון לעניין תיקונו של כתב האישום, בכתב אישום מתוקן, בעבירה של פציעה בנסיבות מחמירות כשהיו נוכחים שניים או יותר שחברו יחד לביצוע המעשה בידי אחד או אחדים מהם, עבירה לפי סעיפים 334 ו-335(א)(1) ו-(2) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן "חוק העונשין").

אין הסדר לעונש.

2. על פי עובדות כתב האישום המתוקן, כשלושה חודשים עובר לאירוע נשוא כתב האישום, פרץ סכסוך בין הנאשם וחבריו לבין סיסאי קסה וחבריו. בתאריך 07.12.12 בשעות הלילה, הגיע הנאשם עם חבריו לבילוי במועדון. בשעה 2:00 לערך, הגיעו למועדון גם סיסאי וחבריו. בשלב כלשהו, מחוץ למועדון, התפתח עימות בין הנאשם לבין סיסאי, במהלכו תקף סיסאי את הנאשם בכך שחבט באגרופו בפניו. הנאשם בתגובה חבט באגרופו בפניו של סיסאי והשניים החלו להיאבק זה בזה. במהלך המאבק, שלף הנאשם תרסיס גז פלפל שהיה ברשותו וריסס לעבר סיסאי וחבריו על מנת להרחיקם. החבורות התרחקו זו מזו והנאשם נסע עם כמה מחבריו למקום מגוריו. סמוך להגעתם למקום מגורי הנאשם, ראו הוא וחבריו את סיסאי וחבריו במקום, החבורות החלו להיאבק זו בזו. תוך כדי המאבק, הוכה הנאשם בראשו על ידי אחד התוקפים אשר שבר בקבוק או חבט באבן בראשו, כתוצאה מכך נפצע הנאשם והחל לדמם בראשו. בסמוך לכך, רדף הנאשם אחרי סיסאי, אחז בידו סכין ודקר אותו דקירה אחת במותן ימין. מיד לאחר מכן, כאשר סיסאי שכב פצוע על הארץ, השליך הנאשם את הסכין מידו ונמלט עם חבריו מהמקום. כתוצאה מהמתואר לעיל נגרמו לסיסאי פצע דקירה במותן ימין אשר נסגר בסיכות, שברים עם תזוזת פרגמנטים בעצמות האף ומחיצת האף, חתך בראש אשר נסגר בסיכות וחבלות שונות בגוף. אף הנאשם נפצע בראשו, כאמור, והפצע נסגר בסיכות.

3. ב"כ המאשימה בטעוניה לעונש טענה, כי מתחם העונש ההולם במקרה הנדון הוא בין שנה לשנתיים מאסר, זאת לאחר שנשקלו נסיבות ביצוע העבירה, לרבות האירועים שקדמו לאירוע נשוא כתב האישום. עוד הוסיפה ב"כ המאשימה כי לא נעלם מעיניה תסקירו החיובי של הנאשם והעובדה כי הוא נעדר עבר פלילי, אך באלו אין כדי

להביא לתוצאה של חריגה ממתחם העונש המוצע, שכן לכל היותר, יכול בית המשפט לבחור בעונש שהוא בתחתית המתחם שהוצע, לאור השיקולים הנ"ל. עוד הדגישה ב"כ המאשימה, כי אין להתעלם מכך שלנאשם הייתה הבחירה לקום וללכת אך הוא בחר לרדוף אחר סיסאי, לאחוז בסכין ולדקור אותו במוות. כמו כן, בעוד סיסאי היה שרוע על הארץ, ברחו הנאשם וחבריו. ב"כ המאשימה טענה, כי הערכים החברתיים שנפגעו מביצוע העבירה הם ביטחון הציבור וביטחון הפרט. על בית המשפט להילחם ולהוקיע, באמצעות ענישה, את התופעה הנרחבת של שימוש בסכין על ידי בני נוער במטרה לפתור סכסוכים, ולהטיל על הנאשם, בנוסף לרכיבי העונש של מאסר בפועל ומאסר מותנה ארוך, גם פיצוי כספי למתלונן, חרף העובדה כי אף הנאשם נפצע באירוע.

4. ב"כ הנאשם בטיעוניה לעונש טענה, כי הנאשם הוא שהותקף ראשון וכאשר חזר למקום מגוריו ראה במקום את המתלונן וחבריו. המתלונן הגיע עם חבורה, הם החזיקו מקלות ופצעו את הנאשם אשר נחבל בראשו ונזקק לתפרים שהותירו בו צלקת שתשאיר חותמה על ראשו לכל החיים. הנאשם נקלע בעל כורחו לתגרה, הוא לא תכנן לדקור את המתלונן והדקירה התרחשה בשיאה של קטטה, לאחר מרדף של המתלונן וחבריו עד לביתו של הנאשם. הנאשם הינו אדם צעיר, לוחם מג"ב, ללא עבר פלילי. הנאשם הודה בביצוע העבירה, לקח אחריות על המעשה ואף הביע חרטה עליו. כמו כן, חסך הנאשם זמן שיפוטי לבית המשפט. בנוסף, טענה ב"כ הנאשם, כי התסקיר בעניינו של הנאשם הוא חיובי הן באשר לאישיותו של הנאשם והן ביחס לנסיבותיו האישיות.

ממכתבי ההמלצה שצורפו עולה תמונה של אדם חרוץ וממושמע. בהתאם לאמור, מתחם העונש המקובל במקרה דנן הוא 300 שעות לטובת הציבור, כפי שהומלץ בתסקיר שירות המבחן.

בדבריו לעונש, הביע הנאשם חרטה והוסיף "הלוואי והיו לי הכוחות לתקן ולהחזיר את הגלגל ולהתנהג בצורה אחרת" ועוד "צר לי וחבל לי שהגעתי למעמד כזה, אני מתבייש בעצמי ואני מאוכזב. כל החלומות שלי התפוגגו".

5. מתסקיר שירות המבחן עולה, כי הנאשם בן 22 יליד אתיופיה, עלה לארץ עם משפחתו בשנת 1998, טרם מעצרו התגורר באשדוד עם אביו ואחיו ושירת בצה"ל כלוחם מג"ב. כיום נמצא בתנאי מעצר בית בבית דודתו בלוד ועובד בתמ"מ נתב"ג- תעשיית מזון. אביו סובל מבעיות רפואיות ואמו נפטרה לפני 11 שנים. לאחר מות אמו, לקח על עצמו את תפקיד המפרנס שהקשה עליו להשיג תעודת בגרות מלאה.

הנאשם הודה בביצוע העבירה, הביע חרטה ובושה על ביצועה אך ציין כי היוזמה להתפתחות האלימה הייתה של המתלונן והחבורה שהתלוותה אליו וכי הגיב לאחר שנפגע על ידי המתלונן מתוך תחושת פחד וכעס.

השירות התרשם, כי מדובר בבחור צעיר אשר חווה קשיים רבים על רקע פטירת אמו, מחלת אביו והיעדר אמצעים כלכליים בבית. כמו כן, מדובר בבחור המנהל אורח חיים נורמטיבי וכי על אף הקשיים למד לרתום את כוחותיו בכדי לקדם את עצמו ומשפחתו מתוך דאגה ואכפתיות. הליכי המעצר והתנאים המגבילים בהם שווה מהווים עבורו גורמים מרתיעים. הוא מביע חרטה על מעורבותו בפלילים ונושא בתוכו תחושת אכזבה מעצמו על כך שנאלץ לוותר על חלומו לסיים שירות צבאי ולחתום על שירות קבע. לאור האמור, השירות ממליץ לבטל את הרשעתו ולהטיל עליו עונש של 300 שעות לטובת הציבור והתחייבות כספית להימנע מביצוע העבירה.

6. הוגשה חוות דעת של הממונה על עבודות השירות ממנה עולה, כי הנאשם נתן הסכמתו ונמצא מתאים לריצוי מאסר בדרך של עבודות שירות במקום ובשעות שקבע הממונה, כפי שכתוב בחוות הדעת.

7. כמפורט בסעיף 40ב לחוק העונשין, "העיקרון המנחה בענישה, הוא קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם, ובין סוג ומידת העונש המוטל עליו", כאשר חומרת מעשה העבירה הינה בנסיבותיו.

בדברי ההסבר להצעת החוק צוין, כי יחס הולם "מבטא את עקרון הגמול".

הנאשם הורשע בעבירה חמורה. החומרה נעוצה בעצם השימוש באלימות כדרך לפתרון סכסוכים בין חבורות. הנאשם אמנם הותקף ראשון על ידי המתלונן ואף כאשר שב לביתו, היו אלה המתלונן וחבורתו שהגיעו עד למקום מגוריו על מנת להמשיך את המאבק האלים.

מספר פרמטרים לחומרה מצאתי בהתנהלותו של הנאשם:

- א. התקיפה בוצעה באמצעות סכין.
- ב. האלימות התבטאה בתגרה קשה בין שתי חבורות.
- ג. הנאשם רדף אחר המתלונן ודקר אותו.
- ד. לאחר הדקירה הנאשם נמלט מהמקום כשהוא מפקיר את הפצוע מתבוסס בדמו.

הנאשם פגע בערך החברתי המוגן של שלמות גופו של האדם וביטחונו וכתוצאה ממעשיו נחבל גופו של המתלונן.

8. על פי התיקון בחוק בעניין הבניית הענישה ובשים לב לעקרון הלימות הענישה, נראה, שהמקרה מחייב ענישה ממשית וזו אף מדיניות הענישה הנהוגה במקרים אלה, על מנת להעביר מסר למבצעי עבירות האלימות כי פתרון סכסוכים בדרך אלימה אינו הפתרון הנכון ואין לו מקום בחברה מתוקנת.

9. על פי הפסיקה הנוהגת, מדיניות הענישה הנהוגה ונסיבות האירועים לפני ואחרי ביצוע העבירה, מתחם העונש ההולם נע בין חצי שנת מאסר בעבודות שירות לשנתיים מאסר.

10. בתי המשפט חזרו לא אחת על הצורך בענישה מוחשית בעבירות אלימות, המדגישה את אלמנטההרתעה ואת אינטרס הציבור להגנה על שלמות גופו. כך למשל נקבע בע"פ 6720/04 **מדינת ישראל נ' עסאם זחאיקה** (לא פורסם) נאמר ע"י כבוד השופט חשין:

"נלאינו מאמור, עוד ועוד שוב ושוב, כי יש לשרש את תת-תרבות הסכין מחיינו, וחובה היא המוטלת על בית-המשפט להרים את תרומתו למלחמה קשה זו שבאלימות אשר פשתה במקומותינו. הטלת עונשים

קלים - יחסית לנדרש - על מי שמפרים צו של לא-תנעץ-סכין-בגוף-הזולת מחטיאה את המטרה ואת שאיפתנו לעקירה מן השורש של התופעה הפסולה הזו".

ראה גם דברי כב' השופט ג'ובראן בע"פ 523/05 ויאם סלמה נ' מדינת ישראל (פורסם :

"... תקיפתו מלמדת עד כמה הפכה האלימות לתופעה נפוצה ומדאיגה בחברתנו. ברם, תופעה זו יש למדר וכפי שכבר נאמר על-ידי בית-משפט זה, הגיעה השעה להחמיר בענישתם של עבריינים בתחום זה ויפה שעה אחת קודם. החומרה היתרה שמעשי אלימות אכזריים כגון אלה, שהעבריין מבצע אותם במו ידיו, תוך שימוש בסכין, מחייבת את בתי המשפט להקשות את ליבם ולדחות נימוקים הנשקלים לזכותו של הנאשם בעבירות אחרות. מי שנוטל סכין בידיו ונועץ אותו בגופו של הזולת מהווה סכנה לציבור ויש להחמיר בענישתו."

11. השיקול של הרתעת הנאשם בפרט והציבור בכלל, גובר בנסיבות העניין על הצורך להתחשב בנסיבותיו האישיות של הנאשם. עם זאת, יש להתחשב בנסיבותיו האישיות בעת גזירת העונש ובעניינינו, תלקחנה בחשבון, לקולא, הנסיבות הבאות:

- א. הנאשם צעיר, יליד 1991.
- ב. לנאשם אין הרשעות קודמות.
- ג. הנאשם חייל בשירות סדיר במג"ב ועל פי התסקיר הגם שמאז 07/12/12 (יום מעצרו), אינו בשירות, טרם נסתם הגולל על האפשרות לקבלו להשלמת יתר השירות במג"ב.
- ד. התסקיר בעניינו של הנאשם, חיובי, וממליץ לבטל את ההרשעה וחייבו בביצוע 300 שעות של"צ ולחתום התחייבות כספית להימנע מביצוע העבירה.
- ה. נסיבות חייו של הנאשם ומצבו הסוציו אקונומי, הכל כמפורט בתסקיר ובטיעוני ההגנה.
- ו. הנאשם הודה, הביע חרטה וחסך מזמנם של העדים, התביעה ובית המשפט.
- ז. כעולה מכתב האישום עצמו, לאחר שהנאשם הותקף בצאתו מהמועדון, הוא הותקף שוב על ידי המתלונן וחבורתו ליד ביתו.
- ח. הנאשם תפקד באופן נורמטיבי וחיובי עד שביצע את העבירה בתיק זה, ועל כך יעידו מכתבי ההמלצה שהוגשו מטעם מפקדיו, מעסיקיו ועוד.
- ט. הגם שאין להקל ראש בנזק שנגרם לגופו של המתלונן, הנזקים אינם חמורים במיוחד.
- י. הנאשם עצמו נפגע באותה התגרה, טופל בבית החולים והפצע בראשו נסגר בסיכות.

יא. הנאשם היה עצור לראשונה בחייו מיום 07.12.12 עד 29.01.13 ולאחר מכן שוחרר בתנאים מגבילים.

יב. מעורבים אחרים בתגרה, לרבות המתלונן, שהיה אחד מתוקפי הנאשם, לא עמדו לדיון.

יג. הממונה על עבודות השירות הגיש חוות דעת הקובעת כי הנאשם מתאים לריצוי מאסר בעבודות שירות.

12. המלצת שירות המבחן, לא הולמת את נסיבות המקרה. שירות המבחן סבר כי משיקולים של שיקום ועל מנת לא לפגוע בעתידו של הנאשם, יש לבטל את הרשעת הנאשם. בעניין זה, ראוי שנחזור למושכלות יסוד, כפי שהצביע עליהן כב' הנשיא שמגר בע"פ עפ 344/81 מדינת ישראל נ' שחר סגל פ"ד לה(4) 313, 318:

"שיקוליו של שירות המבחן למבוגרים אינם חופפים בהכרח את שיקוליו של בית המשפט, וזאת, אין היתר, מאחר שהוא אינו מופקד על הראייה הכוללת, הבוחנת גם את אלמנט ההרתעה הכללי ונתונים כיוצא באלה. לכן, אין לבוא בטרוניה אל שירות המבחן, אם הוא נותן דעתו בעיקר לאינטרס האישי של הנאשם, ואף מוכן להציע הצעות לשיקום, המעוגנות, לעתים, בהערכה ובהתרשמות ותו לא. השירות רואה את עיקר מעייניו במיצוי של היבט מוגדר של הנתונים, הנאספים לקראת ההכרעה השיפוטית, ובית המשפט הוא שיוצר את האיזון הנאות בין הנתונים השונים ומופקד על ראייתו של השלם להבדיל מן הקטע או המקוטע. מכאן כי אל הדברים, העולים מן התסקיר, מצטרפים, בדרך כלל, נתונים רלוואנטיים נוספים, המשמשים יסוד לשיקוליו של בית המשפט, כגון מהות העבירה, הלקחים לגבי האיש ומעשיו, כפי שהם מתגבשים בראייתו של בית המשפט, ועוד.

הנסיבות האישיות של נאשם - לרבות אופיו והתנהגותו הכללית והסיכון שיעבור עבירות נוספות - הן לעולם שיקול רלוואנטי בקביעת מידת העונש, כל עוד אין מדובר באישום, הקובע עונש חובה. אולם הנסיבות הללו אינן ממצות את מה שטעון שיקול עובר לגזרת העונש, ויש בהן רק נדבך אחד או מרכיב אחד מתוך מרכיבים מספר. זאת ועוד, המשקל היחסי של הנסיבות האישיות בזיקתן לעבירה ולנסיבותיה משתנה ממקרה למקרה, וכל עוד אין מדובר בנסיבות יוצאות דופן, מקובל, בדרך כלל, כי ככל שחומרת העבירה גוברת, הרי לצורך קביעת מידת העונש פוחת משקלן היחסי של הנסיבות האישיות המקילות".

אכן הנסיבות בתיק זה מיוחדות, ואין להתעלם גם משיקולי שיקום שעשויים להקל בדינו של הנאשם, אם כי כאשר בעבירה חמורה מדובר, ההקלה כאמור אסור שתהיה מוגזמת, גם אם סבור שירות המבחן שבכך תפתח הדרך בפני מג"ב להחזיר את הנאשם להשלים את יתרת השירות של מספר חודשים.

אם סבור מג"ב שיש מקום להחזיר את הנאשם להשלמת אותם מספר חודשים של שירות, כמובן, רשאי הוא לעשות זאת על פי שיקול דעתו ולאחר שיבחן את כל הנתונים הרלוונטיים, לרבות הרשעתו של הנאשם בפלילים, בעבירת אלימות, ונתון זה חיוני במיוחד כאשר עסקין באדם שישרת כ"שוטר", גם אם בשירות סדיר.

יתרה מכך, הממונה על עבודות השירות, מוכן לדחות את מועד ההתייצבות למאסר, במקרה שצה"ל או מג"ב יחליטו להחזירו להשלמת יתרת השירות.

בשולי הדברים יש לציין שגם ב"כ הנאשם, בהבינה שהמלצת שירות המבחן מרחיקת לכת בנסיבות העניין, לא ביקשה לבטל את הרשעת הנאשם, הפנתה לפסיקה לפיה נאשמים הורשעו (והושתה עליהם ענישה מתונה), ביקשה להסתפק בשל"צ ולחילופין, להשית עבודות שירות במספר חודשים מצומצם.

אין מקום לביטול ההרשעה.

13. לאור כל האמור, בנסיבות העניין, לאחר ששמעתי את התובעת, את ב"כ הנאשם, את הנאשם, עיינתי במכתבי ההמלצה וקראתי את תסקיר שירות המבחן ואת חוות דעת הממונה על עבודות השירות, אני דן את הנאשם לעונשים הבאים:

א. שישה חודשי מאסר אשר ירוצו בעבודות שירות, אותם ירצה הנאשם במתנ"ס עוזיאל ברחוב סיני 25 באשדוד, במשך שמונה וחצי שעות עבודה יומיות, חמישה ימים בשבוע.

הנאשם יתייצב לתחילת ריצוי עונשו ביום 27.04.2014, בשעה 8:00, ביחידת עבודות השירות ליד כלא באר שבע.

כאמור בחוות הדעת של הממונה על עבודות השירות, יש להעביר את תיקו של הנאשם לרם 3 דרך שלטונות צה"ל או מג"ב.

תשומת לב הנאשם מופנית לאמור בחוות דעת הממונה על עבודות השירות, כי אם יחליטו הצבא ו/או מג"ב להחזירו להשלמת יתרת השירות, עליו להגיש בקשה מתאימה לבית המשפט לדחיית מועד ההתייצבות לריצוי מאסר בעבודות שירות על פי הנדרש.

ב. 12 חודשי מאסר על תנאי, שלא יעבור במשך 3 שנים מהיום עבירה בניגוד לסעיפים 186 או 379 לחוק העונשין, התשל"ז-1977.

ג. בנסיבות העניין, הואיל וגם הנאשם הותקף בנסיבות כפי שתוארו בכתב האישום ותוקפיו לא עמדו לדין, וכן מאחר ולא הוגשה ראייה ממנה ניתן להסיק את מידת הנזק שנגרם למתלונן מעבר למה שנרשם בכתב האישום, ואפילו לא ברור אם המתלונן אושפז או טופל ושוחרר, החלטתי להימנע מחיובו של הנאשם בפיצוי המתלונן במסגרת ההליך הפלילי.

זכות ערעור לבית המשפט העליון בתוך 45 ימים.

ניתן היום, י"ד שבט תשע"ד, 15 ינואר 2014, במעמד הצדדים.